Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII — Reus Dimécres 19 d' Octubre de 1898 — Núm. 3.726

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

Oberta tota la nit

12 ANYS de continuadas curacions y d' una aceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l
XAROP SERRA
es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sía tota classe de..... TÓS

La que paga més contribució de la provincia.

Fábrica de flors artificials
DE
María Perpiñà

REUS.—CARRER MAJOR, NUMERO 22.—REUS.

Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surtit en **coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinch y tela impermeable; medallons** de diferentas formes y classes, **creus, pensaments,** y altres **objectes artístichs** que en lo dia dels morts, selen colocarse sobre las tumbas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletras **brodadas, pintadas, y de paper,** destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHITS

Nota.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Secció doctrinal

Moviment regionalista al extranjer

Un dels Estats que mes fort senten la corrent nacionalista es l' imperi Austriach, dintre del cual s' hi veu d' una banda á Hungria forcejant pera desferse dels pochs llassos que ab Austria la lligan, y dintre d' aquesta veyém la forta lluyta que tcheques, polonesos y demés nacionalitats sostenen contra los alemanys que se esforsan en mantenir sa hegemonía. Bohemia, la que durant la Edat mitjana y á principis de la Moderna formá un regne d' importancia, la que 's vegé invadida per gent forastera que perseguí sa llengua y costums, ha vist germinar entre sos fills la idea nacionalista y avuy cansada d' estar baix el jou de l' Austria exigeix en virtut del dret «históricb y natural» una ampla autonomía y com á principi d' aquesta, que sa llengua sia igualada en drets á la alemana. Molt han truvallat els patriotas txeques en un sigle de desvetllament y 'l gobern austriach que l' any 1894 declarava en plé Reichsrath: «Lo gobern no te noticia de la cuestió tcheque» s' ha vist obligàt á regoneixerla y procurar satisferla; á aquest fí obehí la disposició relativa á la igualtat de las llenguas alemana y tcheque dintre Bohemia. Aquesta disposició inspirada en la mes pura justicia promogué la oposició dels alemanys y especialment dels pangermanistas que ab sa obstrucció parlamentaria sens precedents impossibilitaren la vida del gabinet del comte Badeni, com la de son successor baró de Gautsch y actualment continuan fent tots los possibles per dificultar la gestió del comte de Thun; exigeixen com à condició indispensable la derogació de las ordenansas bilingües y en no partint d' aquesta base no admeten cap conveni; per sa part els tcheques no descansan, continuan protestant de tot lo que tendeixi á la divisió de Bohemia y á no regoneixer la igualitat de drets de las llenguas y travallan fermament sos principals periódichs com el «Narodni Listy» per arribar al federalisme entre las nacionalitats regidas per en Francisco Joseph. Juntament ab aquesta cuestió, una altra molt relacionada ab la primera, s' está desenrotllant dintre l' Imperi dels Habsbourgs; ens referim á la cuestió del compromís entre Austria y Hungría que te de regir desde principis d' any nou y que per ara no 's veu gayre fácil que per dit temps estiga aprobat per las Cambras. Sembla que 'l primer ministre, comptant ab la obstrucció parlamentaria, pensava fer us del article 14 de la Coustitució que li dona autorisació pera promulgar dita lley per edicte imperial quan las Cambras no puguin aprovarla: per evitar que 'l ministre pugui fer us d' aquesta autorisació, los alemanys y partits d' oposició se proposan discutir un á un y ab tota detenció los molts progectes de compromís que s' han presentat, y com que s' acaba 'l temps no 's veu com será possible que á fí d' any hagin fet tota lo feyna, que no es curta.

* * *

Després del Austria los ulls de tot regionalista se dirigeixen envers la infortunada isla de Creta. Posada desde l' acabáment de la guerra turo-helénica baix la protecció del «concert europeu», no ha lograt encare, gracias á la falta d' unió entre las nacions del concert, veure establert un gobern estable y autónom que la lliuri de las garras dels turchs, mesos enrera quan se parlava de designar un gobernador per Creta, Russia seguint la opinió europea proposá al princep Jordi de Grecia, mes lo Sultá ab sas manyas consegui entretenir á visió, en aquest assumpto. Feya ja temps que no 's parlava de Creta quan la noticia de las horribles matansas de cristians en los mateixos carrers de Candia, matansas perpetradas pels musulmans de la isla devant de las tropas turcas que mes aviat atiavan que no pas procuravan evitar aquestos fets, ha posat de nou d' actualitat á la cuestió cretenca. «No hay mal que por bien no venga» podràn dir los desgraciats cretenchs, ja que moguts pels succesos retats als embaixadors á Constantinopla, de Fransa, Russia, Inglaterra é Italia hán presentat una nota colectiva, que te 'l carácter de «ultimatum»; exigeix que la evacuació de Creta comensi dintre lo terme de quinze dias y que estiga acàbada dintre un mes; que als vuyt dias la Porta Otomana contesti afirmativament á aquestas exigencias, amenassant que en cás de resposta negativa ó dilatoria las potencias pendrán disposicions pera executar sas decissions. Sembla que el Gran Visir després d' haver intentat donar una resposta dilatatoria, ha convingut en nom del Sultá á los que las potencias exigeixen. De desitjar sería que las potencias se avinguessin per donar un governador á Creta; en no fentho aixís, no acabará may lo Calvari dels desgraciats cretenchs.

Dintre de Russia ja no es sols Polonia qui ha de combatre contra l' uniformisme; la Finlandia que desde sa unió ab Russia ja posseheix l' autonomía, veu creixer entre sos fills lo sentiment particularista y tendeix á conseguir una mes ample autonomía, ab la cual sols quedaría lligada ab Russia per la persona del monarca. Aquestas tendencias han alarmat á alguns periódichs russos que la emprenen contra la Universitat de Helsingfors que segons ells es un centre de separatisme y contra lo Senat finlandés ahont se prescindeix de la llengua russa, y demanan al general Bobrikov que prengui midas de repressió. Es de creure que 'ls finlandesos que tenen conciencia de sa personalitat nacional sabrán defendre 'ls drets de sa patria.

Y per fi, també á Prussia tractan de germanisar á la Polonia prussiana y los patriotas polonesas multiplican los actes de resistencia; una lliga polonesa tracta de conseguir dels comerciants que proveheixin á l' extranger, no utilisant los productes de la industria alemana, y no existint en lo país fábricas de robas per... establiments fabrils que 'ls permetin prescindir dels prussians; tenint en compte qu' hi han tres milions de polonesos dintre de Prussia, pot compendres lo perjudici que aquesta resolució pot causar als fabricants prusians. Per altra banda se multiplican las bibliotecas populars «arma poderosa contra la germanisació», s' estudia la Historia de Polonia y se conrehua sa llengua. Aixís es com contestan los patriotas esclàus als actes de repressió del govern prussiá; aixís es com resistirán la *desnacionalisació* y farán regoneixer los drets de sa patria natural devant de sa *patria* política.

X.

Espigolant

Mac-Kinley en una escursió per varis pobles escullí la de Cedar-Rápid pera fer un discurs que han publicat tots los diaris de Washington. En éll felicita al poble americá perque durant la última guerra no havía abandonat los trevalls y las industrias de la pau, y que la guerra que tan felisment s' ha acabat havía proporcionat beneficis superiors á quant podía esperarse avans de la lluyta y afirmà que 'ls triomfs obtinguts per terra y per mar no tenían precedents en la historia, donant nou relleu al valor dels nort-americans y essent una verdadera ventatje pora la humanitat.

Analisém un xich aqueixos pensaments del enemich que he causat á Espanya una derrota *que no tè precedents en la historia.*

La guerra no ha distret al poble nort-americá dels treballs y de las industrias de la pau y certament deu haver contribuhit la mateixa guerra á un major aument en certas produccions: precisament tots los diarìs d' aquell país se tiran los trastos al cap pera descobrir los *despilfarros* á que donat ha lloch la campanya de Cuba: los diners—que'ls sobran—s'han llensat á paletadas, com se diu vulgarment, y amos del mar, lluytant ab un nano, aquell jegant ha tingut la navegació ben lliure y pera res s' ha interromput lo seu tràfech comercial.

Que la guerra havía proporcionat als vencedors beneficis majors que 'ls que podían esperar diu aquell president que 'ns fa l' efecte d' un comerciant que ben arrepentigat á la cadira acaba de tirar las sumas del seu balans y estirantse 'ls brassos somríu satisfet de la

xifra que representan los beneficis. Empró encara 's creurá per algùn Moret que'ls Estats Units treballavan ab un fi humanitari y que havíam d' esforsarnos á férloshi compendre que nosaltres eram uns bons noys, que volíam fer tractats ab élls: Y ara que tothom vol haver sigut previsor cal fer constar que de aquellas consultas á las Cambras de Comers, qu' envià dit ministre avans de la guerra pera fer un tractat de amistosas relacions ab la República americana, no's va axecar una sola veu pera dir al ministre que anava errat; que aquella república lo que volía era apoderarse de Cuba, perque *l' hi feya pessa.* Ben al contrari, d' aquí Reus mateix van sortir telégramas felicitant à aquell ministre, prototipo de la ignocencia y de la sentimentalitat ignorant.

Si, Mac-Kinley troba que ha realisat uns beneficis superiors á cuant podia esperarse; un negoci rodó y aquestos negocis cuant surten aixís son fills de la previsió, del estudi, y de la inteligencia del beneficiat, en cambi negocis aixís son pera la víctima un timo legal, una expoliació inicua pero ensemps denotan la poca malicia,—la imprevisió y la tontería. Pot donchs gojarse fins á esclafar d' orgull áquell president; poden avergonyirse y humillarse los nostres gobernants y 'ls seus satélits que han sigut com los *borregos* del cuento, esquilats per mà de mestre.

En cuant al valor dels nort-americans particular y colectivament no es la guerra de Cuba lo que 'l pot haver posat á proba perque l' exércit que ha tornat de Santiago de Cuba no es un exèrcit pera poguer cubrir de gloria á cap vencedor, ja que aquells homens no eran soldats: aquells homens eran las *mómias* que mostran lo que 'l govern ha fet de la sanch tan generosament deixada arrencar de las llars de la Pátria. Y si no té precedents en la historia la victoria obtinguda tampoch té precedents en la historia los horribles sufriments del soldat espanyol y estém verament horroritzats del cástich qu' espera als homens que 'n son la causa. Deu no permetí que ho pagui 'l just pel pecador y cal demanar ab fervor que no deixi caurer lo seu bras justicier.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Vilaplana 17 Octubre 1898.

Senyor Director de Lo Somatent:

Molt senyor meu: Estém al bó de la feyna del trascolar y al exemple del acort prés per la «Associació Agrícola de Reus y sa comarca» y units ab las moltas poblacions que s' han adherit á aquell important acort, s' estiva tota la brisa sens que se n' hagi venut un sol brí. Nos consta que Maspujols, Borjas y Alforja fins avuy ens fan costat; per desgracia no podém dir lo mateix de la vehina vila d' Aleixar.

La verema se feu aquest any ab inmillorables condicions tant per la cantitat com per la calitat, que superá en molt á la dels anys passats lo que unit á que 's van vendre moltas veremas y á bons preus, de 5 pessetas á 6 y ral, fa que hagi obtingut lo propietari algún ingrés, que prou ho necessitava, per més que no es la cullita del vi la més important de nostra comarca, sino la de la avellana. Aquesta cullita si que ha resultat molt migrada donchs sols se pot apreciar en una tercera part de la acostumada, en sa compensació, com tots los fruyts ha tingut bon preu, de 26 á 27 pessetas y mitja y fins se n' ha promés alguna partida á 28, motiu per lo que s' han fet tantas operacions que va quedant escurada la població de tan important fruyt. Com las cullitas de Sant Joan, la de patatas y fasols han anat bastant bé, y la d' oli promet ser ben mitjana, los rendiments que haurá produhit la terra en aquest any no serán desperdiciables y permeterá al pagès poguer pagar los onerosos tributs que nostre «paternal» govern nos ha carregat pera poguer portar la obra de la seva desadministració, y podrém comprar farina pera pastar á casa, ja que hem hagut de resucitar aquesta antigua costùm pera no morirnos de fam donchs entre 'l pá car y las moltas y gravosas contribucions tot lo que 'l pagés pot arribar á fer es menjar, y gracias,

Ha sigut molt ben vist l' acort pres per l' Ajuntament d' aqueixa ciutat, de adherirse á la Diputació de Barcelona pera que sigui ella qui recaudi las contribucions é impostos de Catalunya. Pero aixó sí, lo Govern que no 's valgui d' aquesta acreditada é important Corporació pera aumentar més los ingressos en son benefici y perjudici dels catalans; que la Diputació catalana no s' hagi de convertir en agent investigador del Govern central de Madrid.

Soch de vosté affcm.

Lo Corresponsal.

BUENOS AIRES

Las últimas noticias alcansan lo dia 20 del passat mes y continuavan encare sense solució satisfactoria las cuestions dels límits de l' Argentina y Xile.

Se confirma que en la sessió secreta que ha celebrat la Cambra de diputats s' ha votat la movilisació de 50 mil homes més, y al mateix temps també s' han votat los recursos necessaris per la movilisació.

Segons «La Nación» s' han votat en carácter imperatiu y aixís ho pendrá en compte lo Senat.

A última hora 's deya que s' havien rebut telégramas de Santiago de Xile molt poch favorables per la solució del conflicte. Lo gobern continúa preocupantse d' aquesta cuestió esperant que 's resoldrá satisfactoriament per abduas parts, pero al mateix temps dona ordres pera movilisar la guardia nacional à Córdoba, San-Juan, Mendoza y demés provincias argentinas.

Molts joves, en vista d' aixó y pera evitar lo servey de las armas, emigran á Montevideo.

Continúan las corrents de simpatía entre italians y argentins; lo periódich de lá colonia italiana «L' Italia del Plata» publica un grabat alegórich representant la unitat d' Italia ab la República Argentina y 'l gobern, pera correspondre à aquestas simpatías, ha donat ordre de posar en llibertat á tots los súbdits italians que per causas leves estavan á las presons.

MONTEVIDEO

Per las noticias que 'ns arriban pel mateix correu sembla que ha millorat bastant la situació; no hi ha la extraordinaria vigilancia ni pels molls ni per la població, que hi havía temps passat.

La capital ha fet festa en senyal de dol per la mort del eminent patrici D. Carlos María Ramirez, un dels primitius fundadors de la nacionalitat Uruguaya, havent ocupat en vida los principals llochs del Estat, fundador y protector de varias associacions, y un dels primers publicistas del Sud Amèrica, essent d' alguns anys à aquesta part lo director de «La Razón» de Montevideo, un dels periódichs més grans del mon.

Per ordre del President Sr. Cuestas, las banderas dels cuartels y demés edificis públichs, han estat tot lo dia á mitj pal en senyal de dol; los barcos del port han fet lo mateix y la sala del Senat transformada en capella ardent, ahont hi posaren los restos del doctor Ramirez; casi no podían los guardias contenir la gent, que per última vegada volían veure y rendir á un dels més ferms sostenidors de la nacionalitat Uruguaya.

SANTIAGO DE XILE

Alcansan las noticias lo 18 del mes passat y diuhen que s' ha celebrat ab gran pompta l' aniversari de la seva independencia. Brillant fou la revista: las tropas de totas armas, formadas al park de Curinyo al mando del major general Korner, varen ser revistadas pel President de la República, tocant las músicas l' himne nacional xileno, y desfilant desprès per entre una multitut de gent que 'ls aclamava. Al passar per l' Alameda ahont hi ha las estátuas de San Martín y O'Higgins varen tindre d' anar las tropas molt poch-á-poch de la gentada que hi passava.

Las festas han durat 4 ó 5 dias.

LL.

CRÓNICA

Desprès d' un paro de vuit mesos, dilluns passat reanudá sos travalls la important fábrica de filats de cotó «Manufacturera de Algodón», ahont tenen ocupació unas 400 personas.

Aixó vindrá segurament á aliviar bastant la aflictiva situació de nostra classe travalladora, que degut á la fonda críssis de la industria y paralisació dels negocis fá temps venía passant per una situació anguniosa.

—

Avans d' ahir en la Audiencia de Valencia y desprès d' uns brillants exámens obtingué lo títul de procurador nostre bon amich y company en la prempsa lo Sr. D. Joseph Caselles y Guardiola.

Li doném nostra enhorabona y li desitjém molta y bona clientela.

—

Lo recaudat en la Administració de Consums en lo dia d' ahir per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1376'00.

—

Lo «Boletín Oficial de la Provincia» publica una circular de la Delegació d' Hisenda ordenant als alcaldes que prohibeixin la sortida de tots los carruajes, quals amos no s' hagin provist de la corresponent patent.

—

Fins lo dia 7 del próxim mes se pot solicitar la plassa de fondos municipals del Ajuntament de Sant Carlos de la Rápita, vagant per dimissió del qui la desempenyava, ab fiansa de 4.000 pessetas en metálich, valors públichs ó hipotecaris.

—

La Companyía Arrendataria de Tabacos ha nombrat inspector de la Renda del Timbre d' aquesta provincia à D. Laureà Gavarró Saludes.

—

Desde Juny á Novembre del any próxim passat moriren en la isla de Cuba los següents individuos de tropa naturals d' aquesta provincia:

Joseph Serrano Benaiges, de Pobla de Montornés; Joan Salvador Gil, de Montoro; Miquel Vallverdú March, de Cornudella; Joan Bonet Blanchet, de Reus; Felip Bayona Romero, de Fontbuena; Juliá Burguera Bernet, de Bombillos; Ignasi Cesileo Casals, de Godall, y Ventura Civit Belta, de Blancafort.

—

Si 's reuneixen prou número de senyors regidors avuy à las set del vespre se celebrará sessió de primera convocatoria.

Aquesta será la primera que tornará á tenir lloch á la nit, passada la estació estiuhenca que motivá'l cambi d' hora.

—

La vila d' Alcover celebrará la anyal festa major á sa patrona Santa Ursula los dias 21 y 22 del corrent, la que promet, com tots los anys, veures animada de forasters.

—

La Junta provincial d' Instrucció pública, ha nombrat mestres interins: de Regués (Tortosa), á D. Jaume Bastida Ballvé; de Pasanant, á D. Manel Ruiz Martí; de Vilellá alta, á D. Joseph Arqués Pons; de Vilella baixa, á D. Joseph Aleu Prats; de Vilanova de Prades, á D. Joseph Gatalà Argany, com suplent; sustituta de la escola de noyas de Castellvell, á donya Teresa Marca Boada, y suplent de la de Pira, á donya Teresa Olivé Martí.

Y 'l Rectorat de la Universitat de Barcelona ha nombrat mestre interí de Prades á D. Salvador Escoda Trilla.

Crónica teatral

En lo teatro de «El Alba»

PROMESA D' AMOR, *drama en dos actes original de* **Pere Cavallé.**—L' anunci de que s' anavan á estrenar tres obras, atragué gran y escullida concurrencia al teatro de «El Alba» en la nit del diumenge últim. Particularment, hi havía interés en conéixer aquest drama, ja que son autor es un dels joves que més se mouhen en nostra ciutat y més treballan en la lluyta per la literatura. Nosaltres eram dels que ab més desitj ho esperávam, desitjosos de veure premiar ab un nou llorer l' inspiració del artista.

La realitat ens tirá per terra l' ilusió. Coneixíam alguna escena de l' obra, sabém lo que l' autor val ab relació ab sa edat y sa curta carrera literaria, y per aixó confessém ab tota franquesa lo disgust que experimentárem al veure representada sa darrera obra. Aquesta no ha sigut més que un equivoch, un equivoch fill de la inexperiencia y de las mateixas ganas de produhir, y produhir depressa, sense tenir en compte que la concepció y creació artística, com la natural, necessita temps, necessita madurarse y referse, si es que 's vol que surti á llum plena de vida; de lo contrari, s' aborta, y l' abort no tè més remey que morir ó viure una vida curta y miserable, que es lo que ha passat ab l' obra del senyor Cavallè.

L' argument no es despreciable, y n' hauría tret més partit si l' hagués meditat més. Un jove que va á Cuba deixant á sa enamorada. Durant l' ausencia d' aquest, un oncle de la noya que li fá de pare y tutor, l' obliga á casarse, á disgust seu, ab un altre jove del poble, pero 'l dia senyalat pel casament, se dona la casualitat que arriba 'l primer promés, que torna esguerrat de la guerra. La situació es dramática, però l' autor ne treu lo partit més dolent possible. Lo segon promés vol la noya apesar de tots los desprecis d' aquesta, que en presencia dels dos confessa que son cor no pot ser més que per son primer aymant, y apesar d' aixó també, comporta quedarse á casa ab lo segon y deix que 'l primer marxi per sempre d' ella apesar de que 'ls dos s' estiman. Triomfa l' oncle imposador, que pesca la fortuna del segon promés, triomfa l' egoisme, se sacrifica la desgracia y l' amor, la noya resulta aborrible y son segon ay-

mant un sér indigne, sense sentit moral. L' efecte que aixó produheix repugna al cor y á l' ánima. Además, l' obra té defectes grossos de forma, puig abunda en monólechs explicatius, fins al extrém d' haverhi actor que 's dirigeix al públich, abús que no 's pot suportar ni en una gatada.

Es dolorós tenir que dir aixó á un amich, pero si un amich vá dret á un perill, si s' enfanga en un mal camí, es un deber arrencarlo d' ell. Nostra intenció es aqueixa y aixís s' ho deu pendre; ens consta que té talent y ànim per anar lluny y per aixó l' aparném ab violencia del mal camí emprés, ja que pot caminar, que camini vers los nobles ideals que ha d' assolir tot escriptor, que camini vers la bellesa, vers l' humanitat, que cerqui 'l triomf de lo bó, lo bell y lo verdader. Si no ho fá aixís, no será per culpa de qui li díu ab tota la franquesa del amich que l' aprecia.

Per lo demés, l' obra té excelents cualitats literarias, energías de llenguatje y rasgos felissos que li haurían proporcionat un éxit si no la tiressin per terra los graves defectes que havém senyalat.

***

L' ESCALA DEL CRIM, *monólech, original de* **Plácit Vidal.**—Aquest monólech es la primera obreta d' un autor jovenet, y no obstant se fá recomanable, tant per sa part literaria, com per son argument y ff moral. Lo protagonista es un home honrat que comet un crím imbuhit per un mal company que 'l porta al joch y més tart al crím. Sent lo remordiment y pera fugir d' ell expía son crím matantse al peu de la mateixa creu que senyala 'l lloch ahont se cometé 'l crím. L' acció resulta un xich violenta y un poch ignocent en alguns passatjes, pero aquestos son defectes que's poden corretjir ab lo temps y la experiencia. ¿Se corretjirán?

***

AL FÍ CASORI, *comedia en un acte de* **Pau Borrell.**—No pot jutjarse aquesta obra á través d' una crítica sèria per perteneixer á un gènero despullat de tota importancia, y per no proposarse son autor altra cosa que fer riure una estona al públich sense cap pretensió de fer una obra literaria ni de valor dramátich ó escénich. Jutjada sèriament no hi trobém cap motiu per entussiasmarshi, sino que hauríam d'abundar las observacions en sentit contrari. En ella hi veyém un teixit d' escenas d' un génere ja vist sobre las taulas, tots los tipos ja coneguts y sempre ab lo mateix fí: lo casori. Aixís es que preferím no ocupárnosen detalladament, contentantnos sols en fer constar que 'l senyor Borrell, logrà lo que desitjava: combinar una comedia y que aqueixa comedia fes riure al públich de l' «Alba».

Respecte als actors sols diré una cosa. Molt de descuyt y molta confiansa ab los éxits anteriors. Procurin ferho al revès: molt de cuydado, molts ensajos y no pensar ab los aplausos d' altres dias. Aquest es lo verdader camí.

JOSEPH ALADERN.

Secció oficial

Registre civil

del dia 17 d' Octubre de 1898

Naixements

Bonaventura Agustí Gebellí, de Isidro y Paula.—Magdalena Martorell Punsoda, de Joseph y Bonaventura.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Rosa Forcadas Solé, 67 anys, Arrabal Alt de Jesús, 18.—Antón Tapias Serra, 69 anys, Sardá 6.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Pere Alcántara.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Joan Bautista (Providencia)

Demá, dia 20, se donará principi á la funció de las cuaranta horas, posantse de manifest S. D. M. á las 9, seguint lo solemne ofici. Per la tarde á las 6 se cantará lo Trissagi reservantse á las 7 tots los dias, menos lo diumenge que per ser la exposició á dos cuarts de deu se reservará á dos cuarts de voit.

Sant de demá.—Sant Joan.

Secció comercial

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOÇIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	57'95	Aduanas	91'25
Exterior	64'	Norts	24'60
Amortisable	68'	Fransas	26'45
Cubas 1896	73'25		
Cubas 1890	54 50	Obs. 6 0[0 Fransa	80'87
Exterior París	42'82	Id. 3 0[0 »	41'
GIROS			
París	50'25	Londres	38'05

Ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d' or y bitllets de tots los paissos.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día d' ahir.

nterior	57'90	Cubas del 86	74'
Exterior	'	Cubas del 90	54'50
Colonial	'	Aduanas	90'25
Norts	24'50	Ob. 5 0[0 Almansa	81'55
Fransas	26'60	Id. 3 0[0 Fransa	41'12
Filipinas	82'75		
PARIS			
Exterior	43'15	Norts	'
GIROS			
París	50'25	Londres	38'05

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Llauradó Prats, D. Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	à 90 dias fetxa.	'
»	á 8 dias vista.	'
París	á 8 dias »	'
Marsella	á 8 dias »	'

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.	710	750	
Industrial Farinera		500	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	450	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyía Reusense de Tranvías			
Companyía Reusense de Tranvías privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

Moda parisenca

LES GRANDS DAMES de París que saben apreciar las modas y que son fidels del art y del gust, han adoptat lo CHEVIOT INGLÉS.

Aquesta tela de pura fabricació, maravellosa per lo fí é imcomparable per lo suau la ven la casa PORTA á SET PESSETAS y MITJA 'l «corte».

ESCORIAS THOMAS.—Végis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

ESCOLA MERCANTIT

DIRIGIDA PER

Don Salvador Sotorra Barrera

Mestre superior y Contador de fondos provincials y municipals

Carrer del Hospital, 5, principal.—Reus.

En aquesta escola, dedicada especialment á la ensenyansa práctica mercantil, poden los alumnos, en breu temps,

Primer. REFORMAR sa defectuosa escriptura transformantla en hermosa lletra inglesa, rápida y comercial.

Segon. Apendre, baix un procediment práctich, la TENEDURIA DE LLIBRES pera poguer desempenyar ab acert lo delicat cárrech de TENEDOR DE LLIBRES.

Tercer. Cursar los idiomas FRANCÉS, INGLÉS y ALEMANY.

Quart. Fer un estudi de CÁLCULS MERCANTILS ab operacions de BANCA y BOLSA.

Quint. Practicar la ORTOGRAFIA castellana y la CORRESPONDENCIA MERCANTIL.

Sisé. Práctica de DOCUMENTACIÓ COMERCIAL.

Nota.—S' organisa y 's porta la comptabilitat de casas de comers en sos propis escriptoris, y 's resolen consultas sobre organisació de comptabilitats especials.

PERA 'LS MORTS

Riquíssim y variat assortit de coronas, flors artificials, rams, pensaments y demés adornos propis pera nitxos, panteons y sepulturas y arreglo dels propis objectes que 's trobin fets malbé.

Ultima novetat y molt de gust á preus limitadíssims.

Se trobará en lo domicili de las germanas

RIFOLL

Carrer de S. Joan, 18, 2.on Reus.

¿Qué es hernia?

La hernia, terme facultatiu que significa lo que vulgarment s' anomena quebradura, qubrancia, relaxació, (Trencat), es la separació dels teixits que forman la paret del ventre, per quina obertura surten los intestins.

¿Cóm se coneix?

Per la excrecencia, (bulto), més ó menos teu ó més ó menos gros que apareix estant dret y desapareix las més de las vegadas tirantse al llit.

¿Quinas son sas consecuencias?

La persona que sufreix aquesta dolencia orgànica, que apareix moltas vegadas insensiblement y per relaxació natural dels teixits, ó be á consecuencia d' un esfors voluntari ó involuntari, com es lo tossir ó estornudar, está exposat continuament á una mort horrile; per aixó basta una mala digestió, ó una petita inflamació en la vora de l' anella ù obertura que deix passar l' intestí pera efectuarse la estrangulació del mateix

Consecuencia de lo dit es lo creure que que sevol armatost mentres tingui 'l nom de braguer ja las suficient pera aliviar sa dolencia, qua nno es aixis, sino que es precis que 'l braguer sia aplicat en cada cas, per personas coneixedoras de son mecanisme, y no per mans inexpertas, que colocan braguers al atzar, com si operació tan delicada fos la cosa més senzilla.

Braguerets de cautchou, ab resort pera la prompta curació dels tendres infants.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espatllas

Faixas hipogástricas pera corretjir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

irurgiá especialista en lo tractament de las hernias, ab clarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles lde Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS —PLASSA DE PRIM.—REUS

TELEGRAMAS

Madrid 18.

«La Correspondencia» diu que 'ls comissaris americans han presentat una Memoria contestant á la presentada per los espanyols en la última sessió. L' exàmen d' aquets documents s' efectuará en la próxima sessió, que tindrá lloch lo divendres. Los espanyols redactarán una nova Memoria, y després vindrá la discussió y l' acort, si hi ha lloch, de la cuestió del Deute de Cuba.

—Aquesta tarde rebrá Sagasta á la comissió de la Junta directiva del Círcul industrial y als síndichs dels gremis. Van á entregarli la exposició demanant economías y reformas.

—Segons «La Correspondencia», may deu considerarse una pujada de Bolsa com síntoma desfavorable. Aludeix á lo que 's digué ahir sobre certs maneigs bursátils.

—Han sigut detinguts à Lugo 27 mossos del actual sorteig que tenían lo propósit d' embarcar á la Coruña pera la América del Sur. La vigilancia es extremada en tots los ports de Galicia.

—Com ha dit un orgue oficiós que 'l president de la Cambra de Comers de Saragossa volía que se celebrés allí la Assamblea perque éll era enemich irreconciliable de las institucions, lo citat president ha declarat que no l' anima cap interés polítich y que ab la Assamblea sols se vol lo be de tots.

Probablement la Assamblea se celebrará á Saragossa.

—«El Liberal» encábessa son número ab aquestas páraulas: «Dia nefasto». Aludeix á la pérdua de Puerto Rico, que avuy se consuma, y diu: «Cedím avuy casi sense lluyta lo que fa 405 anys veníam possehint á nostre favor, y ho cedím avans que se sápiga lo que va á resultar de las negociacions de París. Recullímnos à solas ab nostra aflicció y domén l' últim adeu á aquell hermós bossí de nostre territori que avuy perdém.»

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n..

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona,	8'30 m.
De id. per Sant Vicens,	1'30 t.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'45 m.
De id. id.	1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaregoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.
Dels pobles servits per peatons	9'00 m.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera id. y extranjer, per Tarragona, 7 tarde.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera Tarragona, per Sant Vicens, á las 5 m.
Pera Tarragona, Valencia, Murcia y Andalusia, 7 nit.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Aragó, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1 t.
Los pobles servits per peatons á las 11'30 m.

Nota.—Deu tenirse present que tots los barcos que portan tropas de refors á las Antillas y Filipinas, portan també correu.

HORAS DE DESPAIG

Certificats de deu á onze matí y de 5'30 á 6'30 tarde
Valors declarats y objectes assegurats de deu á onze matí y de 5'30 á 6 tarde.
Apartats de 9'30 á 11'30 matí y de 3 á 3'30 tarde y de 7'30 á 8 nit.
Llista de Correus de deu á 11'30 matí y de 3 á 3'30 t.
Reclamacions de deu á dotze matí.
Nota.—Entrega de valors las mateixas horas de despaig.

SERVEY DE BUSSONS

Los dels Estanchs se recullen á las 12 del matí 6 de la tarde y 9 de la nit, lo de la Administració 5 minuts avans de la sortida de las expedicions y 'ls de las Estacions á la arribada dels trens correus.

Los impresos, mostras, periódichs, papers de negocis y medicaments deuhen entregarse á má en la Administració.

SERVEY DE LA CARTERÍA

Los Carters surten á distribuhir la correspondencia á las 9 y 11'30 del matí—3 de la tarde y 8 de la nit.

Reus á primer d' Octubre de 1898.—L' Administrador, Luci Reso.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLÉO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS — ESCORIA PULVERULENTA THOMAS DE 1% PUREZA GARANTIZADA — SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficás, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOBAZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES, RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA